

Omgjøring av vedtak: Akkreditering av fagskoleutdanningen Ledelse i maskinentreprenørfaget ved Norges grønne fagskole – Vea

Vi viser til vårt vedtak om avslag på søknaden om akkreditering av fagskoleutdanningen *Ledelse i maskinentreprenørfaget* av 7. mai 2021. Norges grønne fagskole – Vea klagde 12. mai 2021 på NOKUTs vedtak. Klagen er rettidig, og fagskolen har klagerett.

NOKUT omgjør vedtaket

Den 7. mai 2021 fattet NOKUT vedtak om avslag med begrunnelse i at de følgende krav ikke var oppfylt:

- fagskoletilsynsforskriften § 2-1, bokstav b: «Utdanningen skal ha (...) et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet»
- fagskoletilsynsforskriften § 2-4: «Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis».

Vedtaket om avslag var begrunnet i uklarhet i hvordan praksiselementet på 187 timer var reflektert i emnestrukturen. NOKUT fant ikke at timene satt av til praksis falt inn under de studiepoenggivende elementene i utdanningen. NOKUT vurderte også at det ikke var satt høye nok krav til praksisveiledernes kompetanse.

I Veas klage av 12. mai 2021, gjør dere oppmerksom på to fotnoter i tabellene over timefordelingen i studiet fra studieplanen vi ba om å få ettersendt. Dere påpeker her at det går frem at praksistimene er regnet inn i det totale timeantallet, under «studentarbeidstimer». Vi er enige i at NOKUTs lesning av praksis som plassert utenfor emnestrukturen dermed er feilaktig.

I søknaden gjør dere rede for at praksis ikke er veiledet praksis, men at det legges individuelt valgte læringsutbytter til grunn for praksisperioden. I klagen gjør dere det tydeligere at det dere kaller for praksis bedre kan forstås som deltakende observasjon eller en observasjonsperiode i yrkesfeltet som ikke er direkte knyttet til studiets definerte læringsutbytter. Spørsmålet om praksisveileders kompetanse blir da ikke relevant ettersom kontaktpersonen i bedriften ikke skal veilede eller gjøre en vurdering av studenten.

Etter å ha vurdert opplysningene dere gir i klagen, sammen med informasjonen i studieplanen og søknaden, anser NOKUT at utdanningen oppfyller kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 bokstav b fordi den deltakende observasjonen (kalt praksis i søknaden) faller inn under emnestrukturen i utdanningen. Ettersom praksiselementet i utdanningen ikke er praksis slik begrepet vanligvis blir benyttet i utdanningssammenheng, men er en deltakende observasjon som ikke er direkte knyttet til studiets definerte læringsutbytter og hvor studentene ikke blir veiledet, anser vi at kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-4 ikke er relevant for utdanningen.

Vi anbefaler at dere i studieplanen tydeliggjør at det dere kaller for praksis bedre kan forstås som deltakende observasjon eller en observasjonsperiode i yrkesfeltet som ikke er direkte knyttet til studiets definerte læringsutbytter.

NOKUT akkrediterer utdanningen

De faglige kravene for akkreditering av *Ledelse i maskinentreprenørfaget*, 90 studiepoeng, nettbasert undervisning med samlinger, ved Norges grønne fagskole – Veia, er oppfylt. NOKUT akkrediterer derfor utdanningen.

Vi har fattet vedtaket med hjemmel i

- lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5
- forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) § 47
- lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 33 andre avsnitt

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok til søknadsfristen 10. februar 2021.

Akkrediteringen gjelder for de følgende studiestedene:

- Olavsgaard hotell, Oslo
- Scandic Hell, Trondheim
- Scandic Forus hotell, Stavanger
- Scandic Bystranda, Kristiansand
- Edvard Grieg hotell, Bergen
- Norges grønne fagskole – Veia, Moelv
- Grand hotell, Tromsø

Statistisk sentralbyrå (SSB) sender NUS-kode

SSB sender NUS-kode for utdanningen til vea@vea-fs.no med postmottak@nokut.no i kopi.

Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør begrunne klagen. Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet.

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken, jf. fvl § 18.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven kapittel VI. Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55. Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

Regelverket om emner som resultatbærende enheter

NOKUT ser ikke på vurderingsordninger i dagens akkrediteringsprosess. I klagebehandlingen har vi imidlertid blitt oppmerksom på at fagskoleutdanningen *Ledelse i maskinentreprenørfaget* har én eksamen som er felles for de ti emnene i utdanningen. Fagskoleforskriften § 2 bokstav a definerer begrepet «emne» slik:

Emne: De minste resultatbærende enhetene som gir uttelling i form av studiepoeng. Med minste resultatbærende enhet menes alle enheter som gir en selvstendig karakter, og som studenten må bestå for å få godkjent et vitnemålgivende utdanningstilbud. Enhetene kan variere i omfang og skal fremkomme i vitnemålet. Hva som anvendes som begrep for den minste resultatbærende enheten, variere fra fagskole til fagskole (modul, fag, emne, enhet sertifikat).

En eksamen må være tilknyttet et emne som en vurdering av læringsutbyttet i ett emne. I prinsippet kan en kortere utdanning bestå av kun ett emne. Det vil da være mulig å ha kun én eksamen for utdanningen. For utdanninger som består av flere emner, må alle emnene være resultatbærende enheter, som innebærer at studentenes læringsutbytte må bli vurdert i hvert av emnene. Det er ikke mulig å ha eksamener som ikke er direkte knyttet til studiepoenggivende enheter i utdanningen.

Ifølge fagskoleloven § 21 andre avsnitt, skal styret «oppnevne sensorer ved eksamener, prøver, bedømmelser av oppgaver eller annet arbeid når resultatet inngår i vitnemålet eller innregnes i karakter for utdanningen.» Det vil si at styret må oppnevne sensorer for alle emnene i utdanningen, ettersom alle emner skal være resultatbærende enheter.

Vi forutsetter at dere følger regelverket for fagskoler, også regelverket knyttet til emner og vurderingsordninger. Vi kan ved behov følge opp dette i et eventuelt senere tilsyn.

Dere må starte opp utdanningen innen tre år

Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdatoen. Dere må starte opp utdanningen innen tre år fra vedtaksdatoen. Dersom dere ikke har startet opp utdanningen innen tre år, vil akkrediteringen falle bort, jf. fagskoleforskriften § 52.

Dere må melde fra om noen typer endringer i den akkrediterte utdanningen

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 lister opp endringer som er meldepliktige. Dersom dere vil gjøre meldepliktige endringer i den akkrediterte utdanningen, må dere melde fra til NOKUT før dere gjennomfører endringen. NOKUT vurderer om endringene gjør det nødvendig å søke om ny akkreditering.

Dere kan velge om dere vil tilby utdanningen på heltid eller deltid

Dersom utdanningen er akkreditert som heltidsutdanning, kan dere også tilby den som deltidsutdanning uten å melde fra til NOKUT. På samme måte kan dere tilby en akkreditert deltidsutdanning som heltidsutdanning. Begge disse endringene forutsetter at dere følger samme utdanningsform, og at utdanningen ellers er i samsvar med akkrediteringen og kravene til fagskoleutdanning.

Dere må rapportere til Statistisk sentralbyrå og DBH Fagskolestatistikk

Statistisk sentralbyrå (SSB) vil tildele denne utdanningen en NUS-kode. Dere skal bruke koden når dere rapporterer om utdanningen til SSB og til DBH Fagskolestatistikk.

Med hilsen

Øystein Lund,
tilsynsdirektør

Caroline Natland
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til: DBH Fagskolestatistikk
Det kongelige kunnskapsdepartement
STATENS LÅNEKASSE FOR UTDANNING
Statistisk sentralbyrå Seksjon for utdanningsstatistikk
NORGES GRØNNE FAGSKOLE - VEA v/Anne Bakken

TILSYNS- RAPPORT

Vedtak om avslag på søknad om akkreditering av fagskoleutdanning

Ledelse i maskinentreprenørfaget ved Norges
grønne fagskole – VEA

2021

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten på norske utdanninger og institusjoner
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker eksterne eksperter i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	NORGES GRØNNE FAGSKOLE - VEA, organisasjonsnummer 870961642
Fagskoleutdanningens navn	Ledelse i maskinentreprenørfaget
Utdanningsform	Nettbasert med samlinger
Sakkyndige	Svein Magnus Sletvold, Inger Vagle, Øyvind Kjøllesdal, Simen Hjerpaasen Eskerud
Dato for vedtak	07.05.2021
NOKUTs saksnummer	21/01598

Hva søknaden gjelder

Norges grønne fagskole – VEA søkte NOKUT til søknadsfristen 10. februar 2021 om akkreditering av *Ledelse i maskinentreprenørfaget* som fagskoleutdanning.

Utdanningen er

- 90 studiepoeng
- nettbasert med samlinger

Den stedbaserete undervisningen vil finne sted på de følgende studiestedene:

- Studiested Norges grønne fagskole - Vea på Moelv
- Olavsgaard hotell utenfor Oslo
- Grand hotell i Tromsø
- Edvard Grieg hotell i Bergen
- Scandic Forus i Stavanger
- Scandic Hell i Trondheim
- Scandic Bystranda i Kristiansand

Innhold

Hva søknaden gjelder	3
1 Vedtak.....	5
2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning.....	7
2.1 Utdanningens navn	7
2.2 Utdanningens faginnhold og struktur.....	7
2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet.....	10
2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse.....	11
2.5 Omfang og nivå.....	12
2.6 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler	12
2.7 Opptakskrav	13
2.8 Politiattest.....	14
2.9 Skikkethetsvurdering	14
2.10 Fagmiljø og sensorer	14
Vedlegg 1: Læringsutbyttebeskrivelser	20
Vedlegg 2: Sakkyndige.....	22

1 Vedtak

De faglige kravene for akkreditering av *Ledelse i maskinentreprenørfaget*, 90 studiepoeng nettbasert undervisning med samlinger, ved Norges grønne fagskole – VEA er ikke oppfylt. NOKUT akkrediterer derfor ikke utdanningen. Følgende krav er ikke oppfylt:

- fagskoletilsynsforskriften § 2-1, bokstav b: «Utdanningen skal ha [...] et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.»
- fagskoletilsynsforskriften § 2-4: «Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.»

I kapittel 2 har vi begrunnet vedtaket.

Vi har fattet vedtaket med hjemmel i

- lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5
- forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) § 47

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok til søknadsfristen 10. februar 2021

Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet. Det dere kan klage på er

- saksbehandlingsfeil, altså at NOKUT ikke har gjennomført saksbehandlingsprosessen på lovlig måte
- rettsanvendelsesfeil, altså at NOKUT har brukt feil del av regelverket, eller brukt regelverket feil
- feil faktum, altså at NOKUT har lagt til grunn feil faktagrunnlag for vår vurdering
- maktmisbruk
- urettmessig forskjellsbehandling

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak – § 28
- Klagefrist – § 29
- Innholdet i klagen og hvem den skal rettes til – § 32
- Klageinstans – §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig – § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken – § 18

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning

I gjennomgangen av kravene fører vi først opp kravet som dokumentasjonen er vurdert opp mot under hver overskrift, og deretter NOKUTs vurdering.

2.1 Utdanningens navn

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1:

- «Utdanningen skal ha
a. et dekkende navn.»

NOKUTs vurdering:

Navnet er dekkende for utdanningen, og navnet vil ikke forveksles med utdanninger på et annet nivå.

2.2 Utdanningens faginnhold og struktur

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1:

- «Utdanningen skal ha [...] b. et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.»

NOKUTs vurdering:

Utdanningens faginnhold og struktur er ikke egnet til at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet. Kravet henger sammen med fagskoletilsynsforskriften § 2-1, bokstav c: «Utdanningen skal ha [...] undervisnings-, lærings- og vurderingsformer som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.» Dere mener praksis som læringsform er nødvendig for læringsutbyttet, men plasserer elementet utenfor emnestrukturen og studiepoengbelastningen. Når praksis også skal relateres til individuelt valgte læringsutbytter som allerede prøves i andre emner, ser vi ikke samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsene og utdanningen som helhet.

Utdanningen består av tre «moduler»: 1 anleggsledelse, 2 prosjektledelse og 3 bedriftsledelse. Den første av disse er også tenkt som et selvstendig 30 studiepoengs utdanningstilbud («Anleggsledelse»), og dere har søkt om akkreditering av den utdanningen parallelt med denne.

Utdanningen som helhet er organisert i ni emner, hvor arbeidsmengden er definert ved studiepoeng. Hvilke emner som faller inn under de respektive «modulene» går ikke tydelig frem. Under hvert emne er det angitt temaer som følger emnet, samt en fylldig liste med stikkord som ikke siteres her:

Emne	Studiepoeng	Tema
Byggesak for anlegg	10	Kontrahering Kvalitetssikring og HMS Søknadsprosedyrer
Faglig ledelse og anleggsdrift	15	Faglig kalkulasjon Planlegging Økonomi Ledelse/Anleggsleders rolle
Bærekraftig anleggsledelse	5	Vegetasjon i anlegg LOD-tiltak Massehåndtering Bærekraftig anleggsdrift
Prosjektstyring	10	Organisering av et prosjekt Planlegging og budsjettering Gjennomføring Oppfølging Overlevering og sluttdokumentasjon
Fagspesifikk fordypning i prosjektstyring	10	Prosjektering Anbudskonkurransen og kalkulasjon Kvalitetsstyring og HMS Miljø og klima
Praktisk prosjektledelse	10	Dokumentasjon Kommunikasjon Økonomi Prosjektledelse
Organisasjon, ledelse og administrasjon	10	Ledelse av små og mellomstore bedrifter

		Organisasjon og administrasjon Lover, regler, HMS Bedriftskultur Personalledelse og kompetanseutvikling
Økonomistyring og etablering	15	Bedriftsetablering og entreprenørskap Regnskap og analyse Investering, kapitalbehov og budsjettering Kalkulasjon, innkjøp og kostnadsstyring Økonomiledelse
Salg og markedsføring	5	Markedsføring for håndverksbedrifter Marked og kundegrupper Virkemidler og aktiviteter i markedsføringen Markedsstrategi

Emnene er godt dekkende for en utdanning til ledelse i maskinentreprenørfaget.

Praksis inngår i modul 1 og 2. I modul 1, «anleggsledelse» skal studenten gjennomføre 10 dager (75 timer) praksis i bedrift, mens for modulen «prosjektledelse» er det foreskrevet 15 dager (112 timer) praksis. Etter praksisperiodene skal studenten skrive henholdsvis et refleksjonsnotat og et arbeidskrav. En kontaktperson i utplasseringsbedriften skal være tilgjengelig for studenten og bistå med informasjon og nødvendige opplysninger. Kontaktpersonen godkjenner eller underkjenner et praksisopphold avhengig av om krav til oppmøte er innfridd. Selve praksisperioden med refleksjonsnotat/arbeidskrav blir godkjent av fagskolen. Det er uklart hvordan praksisperiodene innplasseres i emneplanen. 187 timer tilsvarer normalt 6,5-7,5 studiepoeng i arbeidsomfang, og det er ikke klart om dette arbeidsomfanget kommer i tillegg til de 90 studiepoeng som er fordelt på emnene.

Det er uklart hvordan praksis skal vurderes og hvilken status praksis har i denne utdanningen. Praksisen er ikke organisert som egne emner med egne læringsutbyttebeskrivelser, men likevel er det arbeidskrav knyttet til praksisen, og både arbeidskrav og praksis skal vurderes til bestått/ikke-bestått. Ifølge fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b og c, skal utdanningen ha «et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet» og «undervisnings-, lærings- og vurderingsformer som er egnet til at studentene kan

oppnå læringsutbyttet». Praksis ser i denne utdanningen ut til å være organisert utenfor strukturen av utdanningen, samtidig som studentene gjennom praksisen skal oppnå læringsutbytter. Fagskoletilsynsforskriften åpner ikke for at man kan ha læringsaktiviteter som skal bidra til at læringsutbyttene oppnås, uten at disse læringsaktivitetene er inkludert i utdanningens struktur.

Dere skriver at arbeidskravene som studentene skal gjennomføre i forbindelse med praksisperiodene blir vurdert som bestått/ikke bestått, og at studenten kan ha opptil 10 % fravær og bestå praksis. Ifølge fagskoletilsynsforskriften § 2 første avsnitt bokstav a, er et emne «de minste resultatbærende enhetene som gir uttelling i form av studiepoeng. Med minste resultatbærende enhet menes alle enheter som gir en selvstendig karakter, og som studenten må bestå for å få godkjent et vitnemålsnivående utdanningstilbud. Enhetene kan variere i omfang og skal fremgå av vitnemålet.» Det er altså ikke anledning til å ha en resultatbærende enhet som ikke er tydelig definert som en enhet i utdanningens struktur, for eksempel som et emne som gir uttelling i form av studiepoeng. Praksisen skal vurderes som bestått/ikke-bestått, og er dermed en resultatbærende enhet.

Dere må endre på strukturen og/eller innholdet i utdanningen slik at det tydelig fremgår hvordan praksis passer inn i strukturen. Dere kan enten gjøre dette ved å organisere praksis som egne emner med egne læringsutbyttebeskrivelser (disse læringsutbyttebeskrivelsene kan dere da velge at er «tverrfaglige» i den forstand at de tar opp i seg elementer fra de tre øvrige emnene. Læringsutbyttene kan likevel ikke være helt likelydende til læringsutbyttene for de andre emnene ettersom et læringsutbytte ikke skal testes to ganger). Dere kan også velge å inkludere praksis som en liten del av de andre emnene. I så fall må det tydelig fremkomme av innholdet i emnene at praksis inngår i emnet, og det må tydelig stå hvilke læringsutbytter i emnene som er relatert til praksisen. Det må også tydelig fremkomme hva som er konsekvensen for studentene av at oppmøtekravet ikke er oppfylt eller at praksisen blir vurdert til ikke-bestått. Vi anbefaler at dere organiserer praksisen som ett eller flere egne emner med egne læringsutbyttebeskrivelser. På den måten vil det også fremgå av studentenes vitnemål at de har hatt praksis i utdanningen.

2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1:

«Fagskolen skal samarbeide med aktører i arbeidslivet for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt.»

NOKUTs vurdering:

Kravet ble vurdert som oppfylt i 2020 i forbindelse med anleggsledelse (NOKUTs sak 20/07943). I denne søknaden er flere deler av MEF utdanningsvirksomhet engasjert i samarbeidet. NOKUT vurderer derfor ikke dette kravet på nytt.

2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 5:

«Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk»

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1:

«Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket.»

NOKUTs vurdering:

Det overordnede læringsutbyttet skal dekke utdanningens 90 studiepoeng. Praksisperiodene skal ifølge søknaden relateres til et individuelt utvalg av emnenes allerede dekkede læringsutbyttebeskrivelser, og er uten egne studiepoeng. Når studenten kan oppnå og testes i alle læringsutbyttene uten at praksis er knyttet til noen av dem, må det tolkes som om praksis ikke er avgjørende for utdanningens læringsutbytte, noe vi forstår ikke er intensjonen. Som vi har vurdert over, er ikke praksis organisert på en tilfredsstillende måte. Det må komme tydeligere fram hvordan praksisen passer inn i utdanningens struktur. Vi antar at det kan være nødvendig å gjøre endringer i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene når dere må endre på hvordan praksisen er organisert.

Det er ellers stort sett godt samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsene og innholdet i utdanningen, slik det fremgår av emneplanen. Vi vil likevel anbefale at dere justerer dem noe, slik at alle avgjørende temaer blir reflektert enda bedre i dem. For eksempel er ikke organisasjon nevnt.

Det er mange kulepunkter, og vi anbefaler at dere rydder noe i oppsettet, og under hvilken kategori det enkelte kulepunkt helst burde sortere under. Blant annet kan punktene 16-18 delvis slås sammen og sortere under kunnskap/ferdigheter. I kulepunkt 5 bør henvisningen begrenses til «utdanningsinstitusjoner», uten at VEA nevnes direkte.

Læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen er gjengitt i vedlegg 1.

Læringsutbyttebeskrivelsene følger NKR nivå 5.1.

2.5 Omfang og nivå

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 5:

«[...] Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. [...]»

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-2:

«Utdanningen skal ha et omfang på 30, 60, 90 eller 120 studiepoeng, hvis det ikke er gitt unntak etter fagskoleforskriften § 42.»

NOKUTs vurdering:

Utdanningens omfang, slik den er angitt med antall studiepoeng, og nivå er i samsvar med regelverket.

Utdanningen har ifølge søknaden et omfang på 90 studiepoeng, og ligger på nivå 5.1 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

2.6 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 47:

«NOKUT skal påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge.»

NOKUTs vurdering:

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.7 Opptakskrav

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 7:

«Kvalifisering for opptak

(1) Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse [...] eller tilsvarende realkompetanse.

[...]

(4) Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen. [...]

(5) Styret selv kan i tillegg stille opptakskrav om fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanningen. [...]

NOKUTs vurdering:

Opptakskravet er identisk med opptakskravet til fagskolestudiet «anleggsledelse», som er identisk til modul 1 av denne utdanningen. Dette opptakskravet ble vurdert som oppfylt i 2020 (NOKUTs sak 20/07943). Siden utdanningen *Ledelse i maskinentreprenørfaget* er mer omfattende gjør vi en egen vurdering av kravet.

Formelt opptak gjøres på grunnlag av følgende fagbrev:

Fagbrev anleggsmaskinfører

Fagbrev anleggsrørlegger (kommer)

Fagbrev asfaltør

Fagbrev banemontør

Fagbrev boreriggoperatør

Fagbrev Fjell- og bergverksarbeider

Fagbrev veidrift- og veivedlikeholdsarbeider (kommer)

Fagbrev Vei- og anleggsfagarbeider

De nevnte fagbrevene utgjør et relevant opptaksgrunnlag, og vi mener at studenter med denne faglige bakgrunnen vil kunne følge undervisningen og oppnå utdanningens læringsutbytte.

Regler for opptak på grunnlag av realkompetansevurdering ble vurdert som tilfredsstillende i forrige søknad, og dette videregjøres her.

2.8 Politiattest

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 27:

«I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, kan fagskolen bestemme at studentene skal legge frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd. Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak eller underveis i slike utdanninger.

Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning. [...]»

NOKUTs vurdering:

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.9 Skikkethetsvurdering

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 26:

«En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket.»

NOKUTs vurdering:

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.10 Fagmiljø og sensorer

2.10.1 Fagmiljøet som er tilknyttet utdanningen – størrelse og kravspesifikasjon

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3:

«Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring.

[...]

Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. [...]

NOKUTs vurdering:

Fagmiljøet oppfyller regelverkets krav til størrelse og kompetanse.

Samlede krav til fagmiljøet i kravspesifikasjonen

I den generelle kravspesifikasjonen står det at «Alle som underviser på fagskolen bør ha formell utdanning som er høyere enn nivået det undervises på, dog aldri lavere enn toårig fagskoleutdanning.» Mesterbrev for anleggsgartnerfaget er ikke formelt innpasset på dette nivået, men vi ser at dette er relevant for utdanningen og kan til en viss grad sidestilles med kompetanse fra det definerte utdanningsnivået. Dere har presisert krav til formell utdanning og yrkeserfaring tilknyttet de ulike emnene i den omsøkte utdanningen:

- Undervisere med nok faglig bredde til å dekke de ulike emnene på utdanningstilbudet
 - Byggesak for anlegg: Faglærerne må ha formell utdanning relatert til anleggsfaget minst på nivå NKR5. I tillegg må de ha god kjennskap til-, eller erfaring fra anleggsbransjen.
 - Faglig ledelse og anleggsdrift: Faglærerne må ha formell utdanning relatert til ledelse minst på nivå NKR5. I tillegg bør de ha kjennskap til-, eller erfaring fra anleggsbransjen.
 - Bærekraftig anleggsledelse: Faglærerne må ha formell utdanning relatert til planter og/eller miljø minst på nivå NKR5. I tillegg må lærer kjenne til de utfordringer som er knyttet til anleggsbransjen angående bærekraftig utøvelse.
 - Prosjektstyring: Faglærer må enten ha Mesterbrev i anleggsgartnerfaget, utdanning minst på nivå NKR 5 der prosjektstyring inngår, eller formell ledelsesutdanning på nivå 6 og med erfaring fra prosjektstyring.
 - Fagspesifik fordypning i prosjektstyring: Faglærer må enten ha Mesterbrev i anleggsgartnerfaget, utdanning minst på nivå NKR 5 der

- prosjektstyring inngår, eller formell ledelsesutdanning på nivå 6 og med erfaring fra prosjektstyring. Kjennskap til anleggsbransjen er nødvendig.
- Praktisk prosjektledelse: Faglærer må enten ha Mesterbrev i anleggsgartnerfaget, utdanning minst på nivå NKR 5 der prosjektstyring inngår, eller formell ledelsesutdanning på nivå 6 og med erfaring fra prosjektstyring. Kjennskap til anleggsbransjen er nødvendig.
 - Organisasjon, ledelse og administrasjon: Faglærer må enten ha Mesterbrev i anleggsgartnerfaget, utdanning minst på nivå NKR 5 der LØM-fagene inngår, eller formell ledelsesutdanning på nivå 6 der LØM inngår. Kjennskap til anleggsbransjen er nødvendig.
 - Økonomistyring og etablering: Faglærer må enten ha Mesterbrev i anleggsgartnerfaget, utdanning minst på nivå NKR 5 der LØM-fagene inngår, eller formell ledelsesutdanning på nivå 6 der LØM inngår. Kjennskap til anleggsbransjen er nødvendig.
 - Salg og markedsføring: Faglærer må enten ha Mesterbrev i anleggsgartnerfaget, utdanning minst på nivå NKR 5 der LØM-fagene inngår, eller formell ledelsesutdanning på nivå 6 der LØM inngår. Kjennskap til anleggsbransjen er nødvendig.
- Faglærer skal minst ha to års yrkeserfaring eller undervisningserfaring innen emne relatert til anleggsfaget.

Kravspesifikasjonen for faglig ansvarlig lyder slik: «Skal ha formell utdanning på minst NKR nivå 5. Dette kan være utdanning fra fag- eller høyskole relatert til ledelse-, planlegging- eller bygging av ute-anlegg. Alternativt kan faglig ansvarlig ha Mesterbrev fra anleggsgartnerbransjen, noe som vil være tilnærmet lik utdanning som på dette studiet. Og skal ha minst 2 års erfaring fra arbeid relatert til ledelse-, planlegging av-, eller bygging av anlegg.» Vi vurderer dette som tilfredsstillende, men vil anbefale at dere sikrer at en som skal fylle rollen med alternativet mesterbrev fra anleggsbransjen har tilstrekkelig god kjennskap til utdanningsnivået.

Dere formulerer kravene til utdanningsfaglig ansvarlig slik: «skal ha formell utdanning på minimum 60 stp. og minst 5 års erfaring fra utdanningsfaglig arbeid.» Denne formuleringen er trolig ment å si «formell *utdanningsfaglig* utdanning på 60 stp.», og vi legger det til grunn for vurderingen. En uspesifisert utdanningstype ikke vil tilfredsstillende kravet, og skrivefeilen må rettes opp.

Vi anser kravene til fagmiljøets samlede kompetanse for å være tilstrekkelig til å ivareta utdanningen.

Ansatte i undervisningsrelaterte stillinger

Dere oppgir i søknaden at 70 studenter på deltid vil følge studietilbudet når det er i full drift. Dette tilsvarer 35 heltidsekvivalenter.

Når dere skriver at antallet årsverk i utdanningen er « $45 \% \times 2 + 45 \% = 135 \%$ », antar vi at det betyr 1,35 årsverk, og dette skal fylles av 6-8 ansatte når tilbudet er i full drift. 1,35 årsverk per 35 heltidsekvivalenter av studenter synes tilfredsstillende dimensjonert undervisningspersonale.

Under kravspesifikasjonens avsnitt om oppdatert yrkeserfaring i fagmiljøet, synes det andre kulepunktet å gjøre det første overflødig: det «er aktuelt» med minst én lærer i delt stilling. Vi spør oss hvor forpliktende formuleringen «er det aktuelt med» er. Om kulepunkt 2 ikke er forpliktende, gjenstår kulepunkt 1 som et relativt forsiktig krav. Vi forutsetter at dere sørger for å til enhver tid å sikre at fagmiljøet er tilstrekkelig representert med oppdatert erfaring fra yrkeslivet.

2.10.2 Den utdanningsfaglige ansvarlige

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3:

«Utdanningen skal ha en [...]

b. utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring.»

NOKUTs vurdering:

Den utdanningsfaglige ansvarlige har relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Personen som nå har dette ansvaret synes å oppfylle utdanningskravet, og har hatt det overordnede pedagogiske ansvaret for fagskolen i en årrekke.

2.10.3 Den faglig ansvarlige

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3:

«Utdanningen skal ha en

a. faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen.»

NOKUTs vurdering:

Faglig ansvarlig har faglig relevant utdanning i tråd med regelverket, og det er dokumentert at vedkommende er tilsatt i minimum 50 prosent stilling.

Dere oppgir at faglig ansvarlig ved skolen er ansatt i 100 prosent stilling. Vedkommende har følgende faglig kompetanse: Mesterbrev (Ledelse, økonomi og markedsføring, faglig og fagspesifikk ledelse). Anleggsgartnertekniker (Nivå NKR5) og fagbrev som anleggsgartner. Vedkommende har også undervisningserfaring og yrkeserfaring som tilfredsstillende kravet.

2.10.4 Sensorenes kompetanse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-5:

«Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen.»

NOKUTs vurdering:

Sensorene har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen.

Dere opplyser at sensorene har eller skal ha følgende kompetanse: formell kompetanse på minimum NKR nivå 4, men helst NKR 5 eller høyere innen utdanning som kan relateres til anleggsfaget. For sensorer med utdanning på nivå NKR4, må det kreves minimum 4 års praksis fra ledelse i anleggsfaget, mot 2 års praksis for de med høyere utdanning. Undervisere i høgskolen innen utdanninger som kan relateres til det aktuelle emnet det sensureres i, er også aktuelle sensorer.

Det er tilfredsstillende, i og med at dere krever minst fire års relevant praksis for sensorer uten høyere yrkesfaglig utdanning. Vi anbefaler at dere omformulerer kravspesifikasjonen til å legge til grunn relevant utdanning på nivå NKR 5 som formelt krav, med alternativet relevant utdanning på nivå NKR 4, men da med nevnte høyere praksiskrav.

2.10.5 Praksisveiledernes kompetanse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-4:

«Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.»

NOKUTs vurdering:

Det er ikke sikret at praksisveilederne har tilstrekkelig kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Forrige gang denne utdanningen ble vurdert kom det ikke tydelig fram i søknadsdokumentene om dere planla å legge til praksis. Vi anbefalte dere å innføre praksis som del av utdanningen. Praksis er nå inkludert i utdanningen.

Dere oppgir at praksisveileder ikke har veiledningsansvar, men kun tilretteleggingsansvar, og at det er faglærer som veileder. I kravspesifikasjonen står det at praksisveileder skal minst ha utdanning på nivå NKR 4 og ha minimum 4 års erfaring. En praksisveileder bør ha utdanning som ligger minst på samme nivå som studentene som skal gjennomføre praksisen, altså minimum NKR-nivå 5. Dette vil vi anbefale selv om praksisveilederen ikke direkte skal ha et veiledningsansvar for studenten. I praksis vil ikke faglærer være til stede på praksisstedet under hele praksisperioden, og vi antar derfor at kontaktpersonen også må veilede i arbeidsoppgavene studentene får på praksisstedet. Dette må oppklares.

Ettersom det fremdeles er flere uklarheter knyttet til praksis, som hvordan praksis passer inn i utdanningens struktur, og hvordan vurderingen av praksis kan skje når praksisen ikke ser ut til å være organisert verken i de tre øvrige emnene eller som et eget emne, er det ikke mulig for oss å vurdere om kravet er oppfylt.

Vedlegg 1: Læringsutbyttebeskrivelser

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser hentet fra søknadsskjema

Kunnskaper

1. Kandidaten har kunnskap om praktisk anleggsledelse og om hvordan man etablerer, utvikler og leder en lønnsom og bærekraftig anleggsbedrift.
2. Kandidaten har kunnskap om prosjektledelse i en anleggsbedrift, samt prosesser og ulike begreper i byggesaken for anleggsbransjen.
3. Kandidaten har kunnskaper om hvordan man tilrettelegger og følger opp anleggsarbeidet for å kvalitetssikre fagmessig godt utført arbeid med et bærekraftig fokus.
4. Kandidaten har innsikt i standarder, normer og offentlige regelverk i anleggsbransjen, og kan innfri de kravene disse stiller til kvalitet.
5. Kandidaten kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap gjennom samhandling med bransjeorganisasjoner som MEF, NAF, EBA fra anleggsbransjen eller utdanningsinstitusjoner som Veia eller andre, ved å følge med på endringer i offentlig regelverk og ved å lese artikler og tidsskrifter aktuelle for bransjen.
6. Kandidaten kjenner nærliggende yrkesfelt og anleggsgaget sine rammevilkår og tradisjoner, og forstår betydningen av ledelse som bidrar til å oppfylle samfunnsbehov og de krav samfunnet stiller til anleggsbransjen.

Ferdigheter

7. Kandidaten kan drive hensiktsmessig personalledelse for å ivareta både fysiske og psykiske helseaspekter innenfor anleggsgaget, skape inkluderende arbeidsmiljø og tilrettelegge for faglig og personlig utvikling.
8. Kandidaten kan vektlegge ulike sider innen bærekraft og kartlegge muligheter og løsninger i planlegging og utførelse av anleggsarbeid for å ivareta bærekraftsmålene best mulig.
9. Kandidaten kan anvende relevant faglig verktøy til å prosjektere ulike anleggsoppdrag, anvende anbudsprogram for utarbeidelse av anbudsdokumenter, og kan benytte kvalitetssikringssystemer til interkontroll og HMS- arbeider.
10. Kandidaten kan skaffe seg informasjon om byggeprosjekter ved å tolke tegninger, modeller og beskrivelser, kartlegge ulike problemstillinger og foreslå forbedringer og endringer.

11. Kandidaten kan evaluere anleggsprosjekter og identifisere ulike suksessfaktorer og kritiske faktorer for prosjektet.

Generell kompetanse

12. Kandidaten forstår betydningen av å ha gode systemer for kvalitetssikring, FDVU dokumentasjon og HMS i anleggsbransjen.

13. Kandidaten har utviklet en etisk grunnholdning i forhold til arbeidsvilkår for personalet og kan håndtere opplysninger fra oppdragsgivere og andre samarbeidspartnere innen anleggsbransjen på en etisk og forsvarlig måte.

14. Kandidaten kan lede anleggsarbeid, prosjekter og bedrifter og ta avgjørelser slik at ferdig anlegg oppfyller oppdragsgivers behov i henhold til bestilling.

15. Kandidaten kan bygge relasjoner med aktører fra anleggsfaget og nærliggende yrkesfelt og kan delta i diskusjoner med disse om utvikling av beste praksis innen gjennomføring av prosjekter og stabil utvikling i bransjen.

16. Kandidaten har kunnskap om salg og markedsføring, kan ivareta økonomistyringen av en bedrift for å kunne levere konkurransedyktige tilbud, muliggjøre investeringer og for å imøtekomme digitale og miljømessige bransjekrav.

17. Kandidaten kan administrere et anleggsprosjekt ved å utvikle planer og dokumentasjon for planlegging, gjennomføring og overlevering samt oppfølging av prosjekter.

18. Kandidaten kan etablere, utvikle og lede en anleggsbedrift på en lønnsom og bærekraftig måte og kan sikre bedriftens kompetanse og gjennomføringsevne.

Vedlegg 2: Sakkyndige

NOKUT skal vurdere om søknaden oppfyller kravene til akkreditering av fagskoleutdanning, jf. fagskoleloven med forskrifter.

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal vurdere kravene i samarbeid med NOKUTs saksbehandlere, og har stilt krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

Til vurderingen av denne søknaden har NOKUT oppnevnt et sakkyndig panel med disse medlemmene:

- **Prosjekteringsleder Svein Magnus Sletvold, Veidekke (panelleder)**
Sletvold er byggingeniør fra Høgskolen i Sør-Trøndelag. Han har jobbet i ulike stillinger i Veidekke fra 2005 til 2013 og som miljø- og energirådgiver i Itech fra 2013 til 2015. Siden 2015 har han jobbet i Veidekke, blant annet som opplæringsleder i Veidekkeskolen og nå som prosjekteringsleder i Veidekke Logistikkbygg. Sletvold har erfaring som sakkyndig for NOKUT, i akkrediteringen av fagområdet teknisk ved Fagskolen i Østfold og akkreditering av nye utdanninger innen teknisk fagområde.
- **Førsteamanuensis Inger Vagle, OsloMet**
Vagle er utdannet elektromontør, elektroinstallatør og har tatt teknisk fagskole innen elkraft. Videre har hun PPU, veiledningspedagogikk og hovedfag i yrkespedagogikk. Hun har jobbet i elektrobransjen i cirka 20 år, blant annet som selvstendig næringsdrivende elektroinstallatør. Samtidig som hun drev eget firma, jobbet hun som lærer i elektrofag ved Etterstad videregående skole. Hun har avlagt doktorgrad ved Roskilde Universitet. De siste årene har hun jobbet ved OsloMet, hvor hun nå er førsteamanuensis. Vagle har vært med i læreplangrupper på elektrofag og i prøvenemnden for fagprøven i elektrofag, og sitter i arbeidsutvalget i nasjonalt faglig råd i elektro. Hun sitter som medlem av utdanningsutvalget for fakultet for lærerutdanning ved OsloMet. Hun har hatt flere oppdrag som sakkyndig for NOKUT, blant annet i akkreditering av fagområdet teknisk ved Fagskolen i Østfold og flere vurderingsrunder av akkrediteringssøknader for nye fagskoleutdanninger.
- **Forretningsutvikler Digital Byggeplass, Øyvind Kjøllesdal, AF Gruppen**
Kjøllesdal er BIM-tekniker fra Fagskolen i Oslo i 2009. Han er VDC-sertifisert fra Stanford University, er bygg- og tømrmester og har økonomi- og ledelsesutdanning fra Handelshøyskolen BI. I AF Gruppen har Kjøllesdal ansvar for å tilrettelegge for innovasjon og digitalisering av byggeprosessen, og støtter inn mot en rekke ulike prosjekter. Han har årelang erfaring med implementering av BIM, digitale verktøy og lean-prosesser for en rekke prosjekter og kunder, både på byggherre-, entreprenør-, rådgiver- og utviklersiden. Fra 2009 til 2014 var han daglig leder og BIM-spesialist hos BIM Consult AS. Fra 2014 til 2019 har han vært ansatt i Sweco, først som avdelingsleder og fra 2017 som fagspesialist BIM og VDC-

strateg. Kjøllesdal har vært sakkyndig for NOKUT i forbindelse med akkreditering av flere fagskoleutdanninger, både ordinære søknader og søknader gjennom bransjeprogrammet.

- **Anleggsleder Simen Hjerpaasen Eskerud, Trebo as**

Eskerud er utdannet ved Fagskolen Tinius Olsen innen bygg. Han har igjennom utdanningen vært aktiv som tillitsvalgt, i studentrådet og hatt verv i ONF (Organisasjon for Norske Fagskolestudenter). Som anleggsleder har han ansvaret for prosjektene ifra oppstart til overlevert bygg, Eskerud har også stilling som hovedverneombud i bedriften.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til fagskolen som kan medføre inhabilitet, jf. forvaltningsloven § 6. De sakkyndige har erklært at de er habile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 fjerde avsnitt.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | NOKUT.NO